

Näringslivsplan

2008-2013

Näringslivsplan 2008-2013

Förord

Under hösten 2007 startade arbetet med att upprätta en näringslivsplan. Senast det gjordes var hösten 1998. Tanken med planen är att den ska definiera kommunens målsättningar och fungera vägledande över vilka områden som ska prioriteras. Planen ämnar också tydliggöra vilka förväntningar som kan ställas på det kommunala näringslivsarbetet. Målsättningarna eftersträvas vara så konkreta som möjligt. På vissa områden kan det dock vara komplicerat eftersom omvärldsfaktorer kan ha en väsentlig inverkan på resultatet. Det är därför viktigt att peka på vilka insatsområden som ska prioriteras och aktiviteter kommunen ska utföra.

En näringslivsplan är följaktligen inget slutgiltigt dokument utan kräver en fortlöpande revision för att den ska vara uppdaterad med förändringar som sker. Denna plan avser att sträcka sig 5 år framåt i tiden, alltså till år 2013.

Medverkande i framtagandet av denna plan är ledamöter i TU (Tillväxtutskottet). TU består av Lars Nyberg (MP, ordförande), Jan Wadell (M), Berndt Björkman (C), Agneta Käld (KD), Maj-Britt Tibo (S).

Jonas Andersson (projektledare), Jan-Olov Ragnarsson (kommunchef), Johnny Hiller (kultur- och fritidschef) har också medverkat i framtagandet.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	4
1.1	Bakgrund.....	4
1.2	Tillväxt i mer än endast kapital.....	4
2	2. VISIONER & FÖRUTSÄTTNINGAR.....	5
2.1	Ambitioner för en hållbar utveckling av näringslivet och arbetsmarknaden	5
2.3	Kil i ett regionsammanhang.....	6
3	INSATSER I DET ALLMÄNNA NÄRINGSLIVSARBETET	6
3.1	Vägar att kommunicera.....	6
	3.1.1 <i>Det sociala kapitalet</i>	6
	3.1.2 <i>Företagarrådet</i>	6
	3.1.3 <i>Tillväxtutskottet</i>	6
	3.1.4 <i>Företagsbesök</i>	7
	3.1.5 <i>Företagsträffar</i>	7
3.2	Miljö- och energiinsatser för ett hållbart näringsliv.....	7
3.3	Skola och kompetensförsörjning.....	7
4	PRIORITERAT NÄRINGSLIVSARBETE.....	8
4.1	Verkstadsindustri.....	8
	4.1.1 <i>Handlingsplan för verkstadsindustri</i>	8
4.2	Handel.....	8
	4.2.1 <i>Handlingsplan för handel</i>	9
4.3	Lantbruk, livsmedel och bioenergi.....	9
	4.3.1 <i>Handlingsplan för lantbruk, mat och bioenergi</i>	9
4.4	Besöksnäring.....	9
	4.4.1 <i>Handlingsplan för besöksnäring</i>	9
4.5	Järnvägen	9
	4.5.1 <i>Handlingsplan för järnvägen</i>	10

1. INLEDNING

1.1 Bakgrund

Kils kommun har närmare 600 registrerade företag och en bred bas för försörjning. I praktiken är kommunen företagstätast i Värmland i förhållande till invånarantal. Mängden nystartade företag de senaste åren har dock varit relativt låg både i Kil och i övriga länet jämfört med riket som helhet.

Det generella resultatet för de lokala företagen har under senare år varit mycket goda. Ett kvitto är Jobs & Societys undersökning över de 257 aktiebolagens resultatutveckling år 2005-2006. Där placerade sig kommunen i topp i länet, respektive 13:e i riket. Arbetslösheten har därför också varit låg med strax under 3 % öppet arbetslösa¹ och det finns snarare en problematik att hitta kunnig personal till företag.

Den mer subjektiva värderingen av företagsklimatet i landets 290 kommuner undersöks årligen av Svenskt Näringsliv. Här tillfrågas respondenterna på ett antal områden som är utvalt att representera förutsättningarna för att bedriva företagande. År 2007 placerade sig Kil på 178 plats. Vid en närmare analys av resultatet finns det områden som kommunen kan förbättra med en relativt enkel insats. Ett exempel är informationsutbytet mellan företag och kommun. Det inrymmer bl.a. hur företagen uppmärksammas och får sin röst hörd, samt hur kommunen informerar om det egna arbetet.

Ett välmående näringsliv är en viktig grund av flera anledningar. Framförallt är det viktigt för att samhället ska kunna ges resurser att erbjuda en god service till medborgarna, men även för självkänslan och stoltheten att vara delaktigt och skapa något.

De centrala frågeställningarna som behandlas i denna plan är:

- Arbetsätt- och områden i fokus.
- Resurser
- Inriktning för Hantverkshuset.
- Forum för dialog mellan tjänstemän – politiker och näringsliv.

1.2 Tillväxt i mer än endast kapital

Kommunens roll för företagen kan lätt bli oklar. I och med inrättande av en näringslivsplan är steget taget att kommunen kan spela en aktiv roll för att stötta en gynnsam utveckling. Främst kan arbetet syfta till att stödja på följande sätt.

- Främja en effektiv infrastruktur som är säker, miljöanpassad och ger bra förutsättningar för företagande.
- Profilerar kommunen och verka för en attraktiv miljö för boende- och nya företagsetableringar.
- En god dialog mellan näringsliv och kommun, dvs. ett företagervänligt förhållningssätt att handskas med ärenden i kommunen.
- Informera om kommunens arbete och planer samt vara lyhörd för tankar och idéer från medborgarna.
- Uppmärksamma företag och visa uppskattning för deras insatser.
- Genom utbildning bidra till att unga får prova på olika yrken och få intresse för

¹ Första kvartalet år 2008

- de yrkeskategorier som finns hos de lokala företagen.
- Verka för en regelbunden och öppen dialog mellan tjänstemän, politiker och företagen.
 - Aktivt verka för nya etableringar.
 - Ha ett fortlöpande samarbete med länets grannkommuner när det gäller näringslivsfrågor.
 - Vara behjälplig att förmedla mark och lokaler.
 - Ett rikt föreningsliv.
 - Strukturer som stärker sociala nätverk mellan politiker/tjänstemän och näringslivet.
 - Aktiva insatser för att uppmuntra till nyföretagande.
 - En skola som låter elever bekanta sig med olika yrken samt är lyhörd för näringslivet framtida behov av kunskaper.

2. VISIONER & FÖRUTSÄTTNINGAR

Kil - på rätt spår

Den trygga mötesplatsen, en kraftkälla för utveckling och välmående

- Hela världen ligger inom räckhåll och från övriga världen är det nära till oss.
- Den goda gemenskapen mellan människorna i alla åldrar är omvittnad och ger trygghet i vardagen.
- Goda möjligheter att må bra och leva ett hälsosamt liv.
- Framgångsrika företag utgör grunden för sysselsättningen inom kommunen

Den familjevänliga och omhändertagande kommunen med valfrihet

- Den mest familjevänliga kommunen i regionen.
- Det bästa boendeanvändningsalternativet för alla åldrar.
- Engagerande föreningar med ett rikt utbud för en meningsfull fritid.
- Samhällsplaneringen är inriktad på hållbar utveckling och utgår från människans behov.

2.1 Ambitioner för en hållbar utveckling av näringslivet och arbetsmarknaden

Kils kommun skall ha ett bra näringslivsklimat för att stärka möjligheterna för människor att starta och utveckla företag. En stark och varierad lokal arbetsmarknad ger möjlighet för många att arbeta på hemorten. Ett väl utvecklat samarbete med grannkommunerna skapar dessutom en vidgad arbetsmarknad inom rimligt pendelavstånd.

Kommunen vill samverka med Kilsföretag för att tillsammans arbeta långsiktigt för en hållbar näringslivsutveckling. Kommunen vill visa att miljöhänsyn och miljöanpassad produktion är en drivkraft för ekonomisk och social utveckling. Att ta hänsyn till ekologiska, ekonomiska och sociala aspekter i alla samhällssektorer är en förutsättning för att skapa en attraktiv kommun, aktiva och engagerade invånare och ett långsiktigt

hållbart företagsklimat.

Ett varierat näringsliv är en förutsättning för att innevånarna i Kils kommun kan ha ett arbete inom rimliga pendlingsavstånd och därmed en förutsättning för en positiv samhällsutveckling. Att bidra till bra förutsättningar för befintliga företag, samt bra möjligheter till nyetablering i Kils kommun är ett ansvar som alla anställda i Kils kommun kan bidra till genom ett engagerat medarbetarskap.

Kommunens övergripande målsättningar med koppling till näringslivsfrågor

- Nöjda företagare vilket betyder att de kan rekommendera Kil som etableringsort för företagande och boende.
- En positiv befolkningsutveckling.

2.2 Kil i ett regionsammanhang

Ett ömsesidigt beroendeförhållande finns mellan kommunerna inom regionen.

Kommunerna upplever gemensamt att det främst går att utveckla stödet för nyföretagande, tjänstemännens attityder gentemot näringslivet och servicen till befintliga företag. Målsättningen är att ett EU-projekt ska komma till stånd under andra halvan av år 2008.

Ett samarbete är även viktigt för att locka till sig utländska entreprenörer genom att marknadsföra Kil och regionen till övriga Europa. Det kan med större tyngd göras tillsammans med fler kommuner för ökat utbud i vad som kan erbjudas både för den enskilde och för verksamheten som ska etableras.

3. INSATSER I DET ALLMÄNNA NÄRINGSLIVSARBETET

3.1 Vägar att kommunicera

3.1.1 Det sociala kapitalet

Enligt Svenskt Näringslivs undersökning (år 2007) om företagsklimatet visade resultatet att dialogen mellan kommun och näringsliv kan stärkas. Under året har därför nya mötesforum skapats. Intrycken av företagsbesök och utomstående undersökningar likt Svenskt Näringslivs barometer ger en god grund för bedömning av styrkor och svagheter i kommunen. Nedan ges en förklaring kring nuvarande mötesformer men som med jämna mellanrum bör utvärderas och eventuellt omformas.

3.1.2 Företagarrådet

Företagarrådet syftar till att stärka dialogen mellan näringslivet, politiker och tjänstemän. Ett samarbete sker därför med organisationen "Företagarna" och "Handlarna" som bejakar företagets intressen. Rådet diskuterar främst "akuta" angelägenheter för företagen samt ger synpunkter till tillväxtutskottet i långsiktiga ärenden. Rådet har möten var tredje månad med uppehåll i juni och juli. Gruppen ser ut enligt följande:

- En politiker vardera från majoriteten respektive opposition plus kommunstyrelsens ordförande.
- Två tjänstemän från kommunen, lämpligen kommunchefen och kontaktpersonen gentemot näringslivet. Vid behov är det möjligt att adjungera ytterligare tjänstemän.
- Från näringslivet bör det finnas tre representanter + en representant från LRF, varvid ordföranden för Handlarna och Företagarna har varsin post.

3.1.3 Tillväxtutskottet

Fokus för tillväxtutskottet är att:

- Ha en inriktning av mera framåtblickande och strategisk karaktär. Arbetshorisonten för ärenden i TU från beredning till genomförande är i huvudsak 1-5 år.
- Att kontinuerligt vara uppdaterade om styrkor och svagheter i företagsklimatet i kommunen.
- Bevaka möjligheter att söka EU-medel för att utveckla det lokala näringslivet och därmed skapa nya arbetstillfällen.
- Fortlöpande arbeta med strategier och lobbying för att värna om och utveckla infrastrukturen.
- Utskottet ska verka för långsiktiga satsningar som för kommunen som helhet är ekonomiskt, ekologiskt och socialt gynnsamma på sikt.

3.1.4 Företagsbesök

Mötet med företagaren är kanske den viktigaste handlingen då den ger en möjlighet att båda inhämta och ge information. Vid en förfrågan av företagen hur många gånger det är lämpligt att ha en kontakt med företagen svarade en övervägande majoritet 1 gång/år. För att besöka de flesta av företagen med ca 5 anställda och uppåt krävs åtminstone ca 3 besök/månad. Förslagsvis fastställer man fasta tider för detta varje månad då det är lätt att uppgiften blir åsidosatt pga. andra åtaganden.

3.1.5 Företagsträffar

Dessa träffar är en möjlighet för näringslivet att bättre lära känna varandra och för kommunen att utbyta information med företagen. Utifrån erfarenheter från de egna och andra kommunerna är det viktigt att innehållet verkligen ska kännas intressant om företagen ska komma och delta. Lämpliga lokaler för denna aktivitet är Kils hotell och Kil Arena. Vid förfrågan hos företagen är uppfattningarna olika om dessa träffar ska ske under morgon eller kväll, lämpligen varieras tidpunkten. Förslagsvis sker 4 träffar per/år, datum och innehåll tar tillväxtutskottet beslut om.

3.2 Miljö- och energiinsatser för ett hållbart näringsliv

För att stärka en långsiktigt hållbar lokal näringslivsutveckling bör kommunen vidta följande åtgärder:

- Erbjud utbildning i miljöledningssystem, t ex ”Miljödiplomering.
- Utveckla rörliga och differentierade taxesättningar för t ex miljö-, hälsoskydd- och livsmedelstillsyn, som gynnar miljö- och energimedvetna företag.
- Integrera energirådgivning i tillsynsverksamheten.
- Bedriva kommunal energi- och klimatrådgivning till små- och medelstora företag.
- Ständigt förbättra samverkan mellan kommunens lokala näringsliv, myndigheter och forskning med fokus på miljö- och energiområdet.
- Fysisk planering som främjar miljöanpassade och resurssnåla transporter och företagsetableringar.
- Tillse att lokaler som hyrs ut till företag är energi och resurseffektiva.
- Stötta utvecklingen av produkter och tjänster med bäring på hållbar utveckling.

3.3 Skola och kompetensförsörjning

Under år 2007 har en samverkan mellan skola och näringsliv påbörjats på Sannerudsskolan, utbildningen är benämnd Skola PÅ Riktigt (SPÅR). Syftet är bl.a. att eleverna får använda verkligheten som ett läromedel och sätta in kunskaperna i ett sammanhang. Andra fördelar är att den stärker relationen mellan vuxen – barn/ungdom och förbättrar kontaktnätet inom kommunen.

Utvecklingen i verkstadssektorn har lett till ett ökat krav på kompetens hos den arbetskraft som efterfrågas. Här spelar arbetsförmedlingen en betydelsefull roll med att vara lyhörd för företagets önskemål om spetskompetens. Rätt utbildning ska matchas med framtida behov. Fram till gymnasiet ansvarar formellt kommunen över utbildningar från högstadiet till gymnasium. Kommunens roll är inte minst att skapa en attraktiv levnadsmiljö dit utbildade människor söker sig.

För att möta framtida behov hos näringslivet bör kommunen vidta följande åtgärder.

- Ge eleverna en större inblick i näringslivet/arbetslivet, så att de bättre vet vilka arbetsplatser/roller som finns.
- Skapa en entreprenörsanda bland eleverna så att de står bättre rustade för framtida arbetsliv, oavsett anställningsform.
- Forma ansvarsmedvetna, självständiga och kreativa individer vilka efterfrågas av näringslivet, samt visa att företagen också har arbeten som kräver dessa kompetenser.
- Ge en bättre förståelse för hur dagens och morgondagens arbetsliv ser ut.
- Uppmuntra nyfikenhet, kreativitet och företagsamhet genom att fånga upp elevernas intressen.
- Ge lärare och elever en framtidstro och inblick i näringslivets möjligheter och skyldigheter.
- Skolan och arbetslivet skall få ökade kunskaper om varandras verksamheter.
- Visa de unga att det går att skapa sig en framtid i Kil.
- Förenkla kommunikationen mellan skola och näringsliv.
- Att eleverna skall känna motivation och stimulans i det vardagliga arbetet och ha känslan av att de befinner sig mitt i verkligheten.
- Knyta an undervisningen till vardagliga ting utanför skolan och därigenom påvisa sambandet mellan skolan och omvärlden utanför klassrummet.

4. PRIORITERAT NÄRINGSLIVSARBETE

Med ambitionen att tillvarata den kultur och kunnande som byggts upp under lång tid i kommunen har ett antal nischo mråden valts ut att satsas extra på i det lokala näringslivsarbetet.

- Verkstadsindustri
- Handel
- Lantbruk, mat och bioenergi
- Besöksnäring
- Järnvägen

4.1 Verkstadsindustri

Utvecklingen inom industriproduktion går också mot ett allt högre tekniskt kunnande kombinerat med en hantverkskänsla. Det här har lett till att kunnande och systematiskt

tänkande blivit mycket värdefullt, något som till stor del kommer av utbildning. Samtidigt som verkstadssektorn erbjuder stimulerande och krävande arbetsuppgifter är det viktigt att kommunen är intressant för utbildade människor att bo i.

4.1.1 Handlingsplan för verkstadsindustri

Följande åtgärder är lämpliga att vidta:

- Ta minst en personlig kontakt per företag och år hos de företag som har över 5 anställda.
- Etablera en fortlöpande samverkan med organisationen Stål & Verkstad för att föra en dialog om vilka insatser som kan vara gynnsamma för företagen.
- Ha en god framförhållning och utarbeta strategier med vilken industrimark som kan erbjudas.
- Se till att det finns uppdaterade skyltar på strategiska platser som illustrerar vart företagen finns.
- Profiler och fortsätt utveckla en god samhällsservice som lockar till sig utbildade människor.

4.2 Handel

Idag har Kils kommun ett brett utbud av sällanköps- och dagligvaror. Flera större handelskedjor erbjuder dagligvaror och det finns cirka 55 butiker med sällanköpsvaror i centrala Kil. En bra handel är en första förutsättning för att folk ska vilja flytta till en kommun och är även en premis för att andra näringssektorer, till exempel, industrin ska överleva.

4.2.1 Handlingsplan för handel

För att främja handeln bör kommunen;

- Arbeta för att få nya attraktiva etableringar till Kils kommun och fylla de tomma lokaler som finns, i samarbete med fastighetsägare och genom marknadsföring.
- Uppmuntra till fler upplevelser i centrum.
- Bidra till en trygg och attraktiv miljö som gör det roligt att handla i Kil kommun.

4.3 Lantbruk, livsmedel och bioenergi

Landsbygdens företag har alltid haft en stor betydelse för kommunens utveckling och fortsatt kommer jordbruksföretag och andra företag inom livsmedel- och bioenergi att ha en stor betydelse för kommunens utveckling

Värmlands slakteriförening bedrev slakteriverksamhet med början i 30-talet. Vid slutet av 50-talet pågick förhandlingar om att flytta föreningens hela verksamhet till Kil. Innan riskerna med avloppsvattnet var utrett och ordnat tog det ett par år. Byggnationen av fastigheten påbörjades år 1964 varvid slakteriverksamhet bedrevs i lokalerna fram till år 1997. Livsmedelstillverkningen har återupptagits i lokalerna och är nu en allt mer betydande sektor i kommunen.

4.3.1 Handlingsplan för lantbruk, mat och bioenergi

För att ge stöd till lantbruk, mat och bioenergi ämnar kommunen:

- Uppmuntra till nya idéer som stödjer en god utveckling och stärker samverkan inom ett framtida kluster.
- Vara särskilt aktiv i att stödja landsbygdens företagare.
- Miljö- och byggnadsavdelningen har en regelbunden, god och serviceinriktad dialog med dessa företag.

4.4 Besöksnäring

Möjligheterna är goda för turismnäringen att utvecklas positivt. Kommunen har en

vacker natur med tillgång till både vatten och unika raviner. Det finns också ett särskilt brett föreningsliv som anordnar evenemang som lockar besökare till kommunen. Samarbetet med andra kommuner får anses vara särskilt viktigt för regionen då utbudet i kommunerna kan komplettera varandra. I praktiken betyder det att marknadsföringen i nuläget till viss del sker gemensamt.

4.4.1 Handlingsplan för besöksnäring

När det gäller besöksturismen kan kommunen fungera stödjande på följande sätt:

- Säkerställa en god kvalitet på befintliga vandringsleder.
- Uppmuntra och stödja evenemang som är i linje med hur kommunen vill profilera sig utåt.
- Stärka ett av Kils varumärken - närproducerad mat.
- Förstärka profilering av attraktioner i kommunen som gör det intressant att besöka Kil.
- Vara engagerad, snabb och tydlig gentemot entreprenörer vid uppstartande av ny turistverksamhet.
- Strukturerad och framtidsorienterad marknadsföring.

4.5 Järnvägen

I boken ”En järnvägares minnen” menar Göran Axelsson att Kils samhällshistoria utgår från järnvägen. De som planerade järnvägarna på 1860-talet möjliggjorde framväxten av samhället Kil. Efter stora diskussioner om sträckningen sattes första spadtaget i backen för nordvästra stambanan år 1867. Banan mellan Stockholm – Oslo blev färdig år 1871, och då passerade de första tågen Kil. Utvecklingen ledde till att man byggde upp verksamheter längs Storgatan med påföljd att befolkningen ökade. Vid sekelskiftet bodde ca 600 människor i Kil som ännu inte var en kommun. I dag är Kils kommun en betydande järnvägsknutpunkt med fem järnvägslinjer som sammanstrålar i Kil. Betydelsen av järnvägen som transportmedel kommer att öka i framtiden, vilket ger kommunen en betydande konkurrenskraft som etableringsort.

4.5.1 Handlingsplan för järnvägen

Kommunens fortsatta aktiviteter för en god utveckling av järnvägen är:

- Blicka framåt hur transportbehovet ser ut om 5-15 år. Det betyder ett fortlöpande aktivt arbete med en vidareutveckling av järnväg och terminalverksamhet med omlastning.
- En viktig målsättning är att få till stånd en ytterligare kapacitetshöjning i form av dubbelspår mellan Karlstad - Kil.
- Utveckla terminalverksamheten och sträva mot att vara i framkant med att anpassa storleken på terminal sett utifrån befintlig- och förväntad efterfrågan.
- Profilera möjligheten att lasta på järnväg som en god tillgång för företagen i kommunen.
- Verka för att persontåg stannar vid mindre hållplatser inom kommunen.